

Barometer internationale solidariteit 2025

samenvatting

1. Belgen willen dat landen meer internationaal samenwerken

Een overgrote meerderheid van maar liefst 90% van de Belgen erkent de noodzaak van internationale samenwerking voor de aanpak van grote uitdagingen zoals klimaat, migratie, veiligheid en economie. Dat vertaalt zich in een ruime meerderheid (68%) die vindt dat landen meer moeten samenwerken, ook als dat de nationale soevereiniteit beperkt.

Driekwart van de Belgen geeft dan ook aan bezorgd te zijn over sociale en economische ongelijkheid in de wereld. Ondanks die grote relevantie is de ervaring van 76% van de Belgen dat debatten over internationale betrekkingen te vaak ver staan van hun dagelijks leven.

De Belg is ook duidelijk voorstander van een waardengebaseerd buitenlands beleid. Driekwart (74%) vindt dat mensenrechten moeten primeren op economische en politieke belangen van staten.

2. Slechts een minderheid van de Belgen voorstander van besparingen op ontwikkelingssamenwerking

Belgen onderschatten wereldwijde armoede

Mensen onderschatten hoeveel mensen er onder de armoedegrens leven en dus moeten toekomen met ongeveer 6 euro per dag: de grootste groep blijft (41%) het antwoord schuldig of onderschat het probleem (35% schat het tussen de 1% en 40%) terwijl het volgens de WB om bijna de helft van de bevolking gaat.

Belgen vinden ontwikkelingssamenwerking belangrijk

Een 44% van de Belgen vindt dat om armoede als uitdaging in de wereld aan te pakken ontwikkelingssamenwerking moet toenemen. 21% zegt gelijk blijven. Samen vindt een ruime meerderheid (65%) dus dat het minstens stabiel moet blijven. Slechts een kleine minderheid (17%) vindt dat het moet verminderen. Zeker jongeren vinden dat het méér mag zijn (57%). Vlamingen staan minder positief tegenover het idee dat het moet toenemen (34%) dan Walen (58%) en Brusselaars (61%). Toch is maar 22% van de Vlamingen overtuigd dat het moet dalen. Een meerderheid van de Vlamingen (60%: 34% + 26%) vindt dus dat het moet toenemen of gelijk blijven.

Vooruit en Cd&v kunnen maar beter Minister Prévot steunen om niet verder te schrappen in het budget ontwikkelingssamenwerking. 70% van de kiezers van Cd&v en 75% van de kiezers van Vooruit vinden volgens de uitslagen van deze enquête dat ontwikkelingssamenwerking zou moeten toenemen of gelijk blijven om armoede in de wereld aan te pakken. De meerderheid daarvan vindt zelfs dat het moet toenemen (respectievelijk 38% en 43%). Bij de kiezers van de partij van bevoegd minister Prévot, Les Engagés, ligt dat zelfs nog hoger: 59% vindt dat het moet stijgen. Samen met degene die vinden dat het gelijk moet blijven komt die groep op 74% (tegenover 65% gemiddeld).

Ook bij de N-VA stemmers zijn er meer die vinden dat het moet gelijk blijven of stijgen (samen 53%) dan dat het moet dalen (30%). Opvallend: bij de kiezers van MR – waarvan voorzitter

Bouchez openlijk pleit voor een volledige afschaffing van ontwikkelingssamenwerking – is de steun voor ontwikkelingssamenwerking niet lager dan het gemiddelde. Slechts 16% vindt dat ontwikkelingssamenwerking moet verminderen (ongeveer gelijk aan het gemiddelde van 17%). Ook de groep die vindt dat ontwikkelingssamenwerking moet stijgen is hetzelfde als het Belgische gemiddelde (44%) en samen vindt zelfs 68% (hoger dan het gemiddelde van 63%) dat het moet stijgen of hetzelfde blijven.

Net als vorige keer vindt 44% van de Belgen dat België het engagement moet respecteren om 0,7% van onze rijkdom te besteden aan internationale solidariteit. Vlamingen 43% (in 2024 40%). Het percentage van mensen die vinden dat dit niet moet gebeuren of eerder vinden dat dit niet moet gebeuren is wel toegenomen tussen '24 en '25, maar blijft lager liggen dan de mensen die er (eerder) positief tegenover staan. Een meerderheid van de Vooruit en Cd&v kiezers vinden dat België het engagement van de 0,7% moet respecteren, respectievelijk 54% en 58% (voor Cd&v ligt dit wel lager dan in 2024, voor Vooruit hoger).

Belgen steunen defensiebudget maar niet tegen elke prijs

De Belgen vinden bovendien dat er ook wel 5% naar defensie mag gaan. 45% is eerder positief tot positief. 29% eerder negatief tot negatief. Ook bij Vooruit en Cd&v zijn ze eerder positief tot positief. Dit mag echter niet ten koste gaan van de welvaartstaat (uitgaven gezondheid en sociale bescherming): 69% van de Belgen (64% van de Vlamingen) is die mening toegedaan.

3. Midden-Oosten: Grote meerderheid Belgen wil verdere sancties tegen Israël

De data tonen duidelijk aan dat **de Belg wakker blijft liggen van het geweld in Gaza en de Westelijke Jordaanoever en strengere sancties wil tegen Israël**. Zo geven 84 percent van de Belgen die tussen 2 en 21 oktober 2025 bevroegd werden aan voorstander te zijn van een onmiddellijk en permanent staakt-het-vuren, tegenover slechts 3 percent die hier geen voorstander van is.

11.11.11 verwelkomde het staakt-het-vuren dat op 10 oktober 2025 van kracht werd in Gaza, maar benadrukte daarbij dat zolang de cyclus van straffeloosheid in Palestina niet doorbroken wordt het een kwestie van tijd is vooraleer het geweld opnieuw losbarst. Duurzame vrede vereist sterke internationale druk, **strengere sancties** en het herstel van de internationale rechtsorde. Een standpunt waarvoor een **enorm publiek draagvlak** bestaat. Dat bleek niet alleen uit de recordbetogingen van 15 juni en 7 september 2025 (die telkens meer dan 100.000 Belgen op de been brachten), maar ook uit de tientallen “rode lijn” acties die de afgelopen maanden georganiseerd werden doorheen heel Vlaanderen.

Dit sterke publieke draagvlak blijkt ook opnieuw uit de peilingdata:

- **55% van de ondervraagden is voorstander van een nationaal verbod op de import van nederzettingenproducten**, tegenover slechts 13% die dit geen goed idee vindt. De federale regering kondigde op 2 september 2025 aan werk te zullen maken van dergelijk verbod. Opvallend is ook dat de achterban van regeringspartijen cd&v (70%) en Vooruit (73%) hier in het bijzonder voorstander van is, en ook 61% van de N-VA kiezer zegt dergelijk verbod te steunen. Over heel Vlaanderen wil 61% van de bevolking een nationaal importverbod op nederzettingenproducten.

Tegelijk tonen de peilingresultaten aan dat de federale regering niet op haar lauweren mag rusten. De data tonen duidelijk aan dat de publieke opinie geen genoeg neemt met het (bescheiden) pakket aan nationale maatregelen die Arizona begin september 2025 nam:

- **62% van alle ondervraagden (in Vlaanderen loopt dit zelfs op tot 66%) wil méér maatregelen.** Dit is in het bijzonder het geval bij de achterban van regeringspartijen cd&v (80%) en Vooruit (84%). Opvallend is ook dat twee derde van de N-VA achterban meer maatregelen wenst. De N-VA kiezer lijkt zich daarmee enigszins af te zetten tegen de partijlijn, die stelt dat het Palestina-akkoord waarover de federale regering begin september een akkoord bereikte het maximale is dat ons land kan doen.
- **56% wil daarnaast een volledige opschorting van het EU-Israël Associatieakkoord (tegenover nauwelijks 13% die geen voorstander is),** en neemt dus geen genoeg met de gedeeltelijke opschorting waar Arizona voor pleit. Ook hier valt op hoe de achterban van regeringspartijen cd&v (74%) en Vooruit (70%) geen genoeg neemt met de maatregelen waarover reeds een akkoord werd bereikt.

Voor 11.11.11 is het dan ook duidelijk: **de federale en Vlaamse regering kunnen en moeten verder gaan dan de maatregelen die in september 2025 werden aangekondigd.** Dit onder meer via een nationaal verbod op alle investeringen die de bezetting in stand houden; een omvattend wapenembargo; en nationale sancties tegen kolonistenorganisaties, politieke en militaire Israëliëse leiders en bedrijven die bijdragen aan zware mensenrechtenschendingen in Gaza en de Westelijke Jordaanoever.

4. **Fiscaliteit: Belgen willen meer belastingen voor de rijksten**

In de context van moeilijke en zware begrotingsoefeningen in België toont de Belg zich opnieuw een grote voorstander van meer fiscale rechtvaardigheid. De Barometer van 2025 zit in een opwaartse trend over dit thema: een meerderheid van de Belgen kijkt naar belastingparadijzen, grote vermogens en multinationals om belastinginkomsten te innen.

Maar liefst 84% van de Belgen pleit voor strengere maatregelen om **belastingparadijzen** uit te bannen.

- **81% van de Belgen is voorstander van een belasting op grote vermogens in België** (op vermogens van meer dan 1 miljoen euro, exclusief de hoofdverblijfplaats), in vergelijking met 74% in 2024. Opmerkelijk: Ook N-VA (72%) en MR (80%) kiezers zitten daar niet ver van af. Bovendien is 82% van de Belgen voorstander van de invoering van een wereldwijde minimumbelasting van 2% op het vermogen van de 3.000 miljardairs, zoals voorgesteld in een studie die in 2024 werd besteld door de G20.
- 79% staat achter de invoering van een wereldwijde minimumbelasting op **bedrijfswinsten**, zoals overeengekomen door de OESO. Tegelijkertijd is 56% van de Belgen tegen de beslissing van de G7 op verzoek van de regering Trump om Amerikaanse bedrijven vrij te stellen van de toepassing van het wereldwijde minimumtarief van 15% op de winsten van multinationals. Deze afkeuring van de Belgen voor unilaterale maatregelen door eigengerijde grootmachten en de steun voor multilateralisme schemert ook door in de vraag of België actief moet deelnemen aan onderhandelingen binnen de Verenigde Naties om tot een wereldwijd verdrag te komen

ter bestrijding van belastingparadijzen en belastingontwijking en ontduiking. 81% van de Belgen is daar voorstander van. Slechts 4% is tegen.

De 2025 Barometer vroeg de Belgen ook naar de **het fiscaal beleid van de Arizona-coalitie**. De resultaten zijn duidelijk: 74% van de Belgen is voorstander van een belastinghervorming die de belasting op inkomen uit arbeid vermindert, vooral voor de lage inkomens, en de belasting op inkomen uit vermogen verhoogt, vooral voor de hoogste inkomens. Slechts 10% van de Belgen is tegen een dergelijke hervorming. De Belgen die aangeven te stemmen voor de partijen van de Arizona-coalitie zijn ook duidelijk voor: 73% van de Cd&v-stemmers, 71% van de N-VA-stemmers, 77% van de Vooruit-stemmers, 76% van de MR-stemmers en 78% van de Les Engagés-stemmers zijn. Meer specifiek is bijna één Belg op twee voor de ingevoerde meerwaardebelasting (tegenover slechts 22% tegenstanders en de rest die geen mening heeft). 51% van de MR-kiezers en 48% van de N-VA-kiezers is voor de ingevoerde meerwaardebelasting. 19% van de Belgen geeft bovendien aan dat ze de meerwaardebelasting onvoldoende vinden met 46% die aangeeft geen mening te hebben hierover.

Tot slot is een meerderheid van de Belgen voorstander van de invoering van verschillende Europese belastingen om eigen middelen te verzamelen voor de terugbetaling van de gemeenschappelijke lening van 750 miljard euro die het aanging in het kader van het Europese herstelplan na de coronacrisis (waarbij de EU voor het eerst gezamenlijk geld leent om de economieën van de lidstaten te ondersteunen en dat vanaf 2027 begint af te lossen): zoals een Europese belasting op grote vermogens (80%, op de winst van bedrijven (75%), kerosine en vliegtuigtickets (62%) of internationale financiële transacties (56%). De Europese belasting op digitale diensten is minder populair en wordt slechts gesteund door een derde van de Belgen (31%).

5. Klimaat: Belgen vragen duidelijk meer beleidsambitie

De afgelopen jaren krijgen klimaat- en milieukwesties minder aandacht in het publieke debat. Conservatieve politieke krachten proberen van deze trend te profiteren om de ambitie af te remmen of zelfs bestaande maatregelen terug te draaien. Uit de Barometer 2025 voor internationale solidariteit blijkt echter dat de publieke opinie hen juist oproept om de ecologische en sociale transitie te versnellen. Deze trend is duidelijk sterker dan in 2024.

Ten eerste blijft de publieke opinie, ondanks de voortdurende verspreiding van klimaatsceptische discoursen, met name op sociale media, grotendeels overtuigd van de antropogene oorzaak van de klimaatverandering: 76 % zegt het “eerder” of “volledig eens” te zijn, terwijl slechts 10 % zegt eerder of volledig overtuigd te zijn van het tegendeel (we herinneren er echter aan dat deze menselijke oorzaak door wetenschappers als onbetwistbaar wordt beschouwd).

Ten tweede vindt 69% van de bevolking dat het huidige milieubeleid ontoereikend is. Deze statistiek varieert weinig naargelang de bevolkingscategorieën (regio, geslacht, leeftijd), en iets meer naargelang de sociale groepen: 64% van de mensen uit de minst bevoorrechte sociaaleconomische categorieën vraagt om meer ambitie, tegenover 74% in de rijkste categorieën. Op een moment dat België zich moet uitspreken over het behoud of de versterking van een reeks belangrijke mijlpalen in de strijd tegen de klimaatverandering, waaronder de Europese doelstelling om de uitstoot van broeikasgassen tegen 2040 te verminderen, is de

boodschap van de publieke opinie duidelijk: een ruime meerderheid van de bevolking vraagt om meer ambitie. En dat is veel duidelijker dan in 2024: vorig jaar vond 59% het beleid op dit gebied ontoereikend: we zien dus een stijging van 10 procentpunten.

Ten derde bevestigt de meerderheid van de respondenten dat ze bereid zijn hun eigen gewoonten ingrijpend te veranderen om de klimaatverandering aan te pakken: hoewel het percentage respondenten dat zich in deze richting uitspreekt lager is dan het percentage dat meer ambitie eist, blijft het aanzienlijk hoger dan het percentage dat zich hiertegen verzet: 59% is het hiermee eens, tegenover slechts 16% die zich hiertegen verzet.

De Europese Green Deal, die in 2020 werd aangenomen als actiekader om de decarbonisatie van de Europese Unie te begeleiden, geniet nog steeds de steun van een meerderheid van de publieke opinie, ondanks de vele aanvallen waaraan het de afgelopen jaren blootgesteld is geweest: 58% van de respondenten blijft voorstander van de Green Deal, waarvan 30% zelfs vraagt om het te versterken. Slechts 14% pleit voor een herziening van de ambities en 9% voor de beëindiging ervan. Ook de meeste belangrijke maatregelen van de Green Deal genieten nog steeds de steun van een meerderheid van de publieke opinie: de antwoorden variëren van 63% steun voor een hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid tot 75% voor een versnelde isolatie van gebouwen, en zelfs 80% voor strengere eisen aan bedrijven op het gebied van de circulaire economie. Slechts één belangrijke maatregel wordt door de publieke opinie afgewezen: het besluit om tegen 2035 voertuigen met verbrandingsmotoren te vervangen door elektrische voertuigen wordt door 48% van de ondervraagden afgewezen en wordt slechts door 24% van hen gesteund.

Ten slotte lijkt de kwestie van de internationale financiering van klimaatmaatregelen steeds meer verwarring te zaaien bij het grote publiek: het percentage respondenten dat voorstander is van meer financiering voor klimaatmaatregelen in het Globale Zuiden is aanzienlijk gedaald ten opzichte van 2024 (van 47% naar 39%). Het percentage van de bevolking dat tegen deze financiering is, stijgt echter slechts licht (van 23% naar 25%): de categorie die het meest aan terrein wint, is die van de mensen “zonder mening” (36%). Een soortgelijke vaststelling is er met betrekking tot de financiering van “verliezen en schade”, namelijk de compensatie van de slachtoffers van onherstelbare schade als gevolg van klimaatverandering. Deze ontwikkeling houdt ongetwijfeld deels verband met het feit dat deze kwestie de afgelopen maanden minder aandacht heeft gekregen in het publieke debat (de klimaatoppen van de afgelopen jaren waren op deze kwesties gericht), maar roept ook vragen op over de bewustwording van het publiek over dit onderwerp.

6. Migratie: Stevig draagvlak voor bescherming van mensen op de vlucht en oplossingen gebaseerd op solidariteit en mensenrechten

Er is een stevig en groeiend draagvlak voor bescherming van mensen op de vlucht en oplossingen gebaseerd op solidariteit en mensenrechten. Dit is opvallend gezien het negatieve dominante politieke narratief rond dit thema. Een duidelijke meerderheid van de Belgen is voorstander van veilige en legale toegangswegen voor migratie, meer investeringen in bescherming van vluchtelingen in conflictregio's, een Europees spreidingsplan voor asielzoekers, een migratiebeleid geënt op mensenrechten en de regularisatie van mensen zonder wettig verblijf.

We vragen de regering om werk te maken van die duurzame oplossingen en de mensenrechten niet overboord gooien. Enkel op die manier kunnen we op lange termijn vooruitgang boeken. We missen beleidsmakers die de bevolking meenemen in dit verhaal.

- 71% van de Belgen is voorstander van een **evenwichtige spreiding van asielzoekers** over de verschillende Europese lidstaten, rekening houdend met het bevolkingsaantal en de economie. Slechts 11% is daar geen voorstander van. Bij de Vlamingen is 74% voorstander. De steun is opvallend groot onder de Arizona partijen. Bij CD&V is 79% voorstander. Bij N-VA 82% en bij Vooruit 81%.

Net als vorige jaren blijkt dus een bijzonder groot draagvlak voor een spreidingsplan waar alle lidstaten een eerlijk deel in doen. Het is jammer dat het **nieuwe EU Pact** niet voorziet in verplichte spreiding. Met de introductie van 'flexibele solidariteit' kunnen lidstaten ervoor kiezen om enkel financieel bij te dragen. Vorig jaar konden 29 mensen asiel aanvragen in Hongarije. Er is geen sprake van eerlijke spreiding van de verantwoordelijkheid. Het nieuwe Pact geeft geen garantie op verbetering.

- 61% van de Belgen wil **veilige en legale kanalen voor migratie**, op basis van duidelijke criteria. Slechts 16% is geen voorstander. Bij de Vlaamse respondenten is 58% voorstander. Bij de Arizona partijen gaat het over 70% van de CD&V-stemmers, 68% van de Vooruit stemmers en 61% van de N-VA-stemmers.

Hieruit blijkt een aanzienlijk draagvlak. In die context is het bijzonder jammer dat de regering De Wever het Belgische **programma voor hervestiging volledig stopgezet** heeft. Eén van de enige veilige toegangswegen voor mensen op de vlucht. In Vlaanderen werd arbeidsmigratie op initiatief van minister Demir aan banden gelegd. De strijd tegen mensensmokkel/irreguliere migratie is terecht een politieke prioriteit. Maar die kan enkel slagen als er ook werkende alternatieven zijn. Dit betekent véél meer hervestiging, maar bv. ook nadenken over een opener systeem voor arbeidsmigratie.

- 53% van de Belgen wil meer investeringen in **bescherming en duurzame oplossingen voor vluchtelingen in conflictzones**. 20% is het daar niet mee eens. Bij de Vlamingen is 52% voorstander van extra investeringen. Onder de Arizona partijen: 64% van de CD&V-kiezers, 49% van de N-VA-kiezers en 66% van de Vooruit-kiezers.

De cijfers tonen een aanzienlijk draagvlak voor meer investeringen in bescherming van vluchtelingen in conflictregio's. Dit contrasteert met het **Vlaamse en federale beleid dat bespaart op ontwikkelingssamenwerking**, de budgetten die deze investeringen mogelijk maken. 'Opvang in eigen regio' is een populaire politieke slogan. Maar die kan enkel slagen, als er effectief middelen tegenover staan.

- 53% van de Belgen vindt dat het **migratiebeleid onvoorwaardelijk in lijn moet zijn met de mensenrechten**, met een gelijke toegang tot asiel voor eenieder. Slechts 20% is het daar niet eens daarmee. Bij de Vlamingen is 51% voorstander. Cd&v: 60%, Vooruit: 67% en N-VA: 47%.

Mensenrechten respecteren is voor ons de onderste lat. Daar mogen we echt niet onder gaan.

- 55% van de Belgen is voorstander van een **regularisatie en werkvergunning voor mensen die reeds vijf jaar zonder wettig verblijf in België zijn** en die hun integratie

kunnen aantonen. Slechts 24% is hier tegen. In Vlaanderen is 50% van de bevroegden voorstander. Slechts 27% is het er niet mee eens. 58% van de Cd&v kiezers is voorstander (15% is tegen), 59% van de Vooruit kiezers (16% is tegen) en 45% van de N-VA kiezers (31% is tegen).

Dit toont nogmaals het aanzienlijk draagvlak voor duurzame oplossingen voor mensen zonder wettig verblijf, ondanks het **politieke taboe** dat hier nog steeds rond bestaat. Dergelijke maatregel kan niet alleen voor de betrokkenen het verschil maken. Het kan aanzienlijk opleveren aan de samenleving, om deze mensen naar het legaal circuit te krijgen.

7. Handel: De meerderheid van de Belgen wil bindende sociale en milieunormen opnemen in vrijhandelsakkoorden

Net als vorig jaar vindt een meerderheid van de Belgen dat handelsakkoorden verplicht duurzaam moeten zijn. 53% (idem in 2024) van de ondervraagden vindt dat handelsovereenkomsten waarover de Europese Unie onderhandelt **bindende sociale en milieunormen** moeten bevatten, **inclusief een sanctiemechanisme**.

Ook bij de kiezers van de Vlaamse Arizona partijen is een meerderheid voorstander van bindende duurzame handelsakkoorden, met scores hoger dan het gemiddelde. Bij N-VA is dat 58%, gevolgd door Vooruit met 59% en bij Cd&v maar liefst 66%. Aan Franstalige kant volgt LE deze tendens (66%), maar ligt de steun voor bindende duurzame handelsakkoorden bij MR een stuk lager met nipt 50%. Daar is wel 19% voorstander van niet-bindende duurzaamheidsnormen, wat de totale steun voor het principe van duurzaamheid (69%) ook bij MR-kiezers op hetzelfde niveau brengt als het gemiddelde (67%).

Bij de bevraging over het **EU-Mercosur handelsakkoord** zien we een gelijkaardige tendens. Slechts een kleine 11% van de Belgen is er zonder reserves voorstander van. De meerderheid (53%) van de respondenten steunt dit handelsakkoord enkel als er bindende sociale en milieunormen in opgenomen zijn. Aan Vlaamse kant ligt die voorkeur nog iets hoger (57%). Die tendens zien we ook bij de kiezers van de Arizona-partijen. Bij de Vlaamse Arizona partijen is de groep die enkel voorwaardelijk het EU-Mercosur akkoord steunt hoger dan het gemiddelde (57% bij N-VA, 65% bij Vooruit en 70% bij Cd&v) en aan Franstalige kant net lager (LE 47%, MR 14%). Bij deze Franstalige partijen is de groep tegenstanders van het EU-Mercosur-akkoord een stuk groter (32% bij MR en 28% bij LE) dan het gemiddelde (18%).

Een grote meerderheid (74%) van de Belgen is er voorstander van om export te verbieden van pesticiden die in Europa verboden zijn omdat ze te giftig zijn. Er loopt op Europees niveau een discussie om deze maatregel, die al bestaat in een Belgische wet, uit te breiden voor heel de Europese Unie. De kiezers van alle Arizona partijen steunen dit zelfs nog sterker dan het gemiddelde (Cd&v en Vooruit 80%, MR 79%, LE 85% en N-VA 77%).

In de barometer 2025 wordt ook een vraag gesteld naar het dereguleringsbeleid van de nieuwe Europese Commissie. 45% van de Belgen vindt dat **“de invoering van duurzame productiemethoden het concurrentievermogen van Belgische en Europese bedrijven ten goede komt”**. Dat is meer dan het dubbele van de 20% van de Belgen zich schaart achter de omgekeerde stelling: **“we moeten milieunormen ter discussie stellen om het concurrentievermogen van bedrijven te stimuleren”**. De rest kiest geen van beide stellingen of heeft geen mening.